

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องจัดกิจกรรม เพราะกิจกรรมเป็นส่วนที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษา มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาการปกครอง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พัฒนาความสนใจใหม่ ๆ สอนคนให้เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริมความสามัคคี ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษากับครู นักศึกษากับสถานศึกษา ตลอดจนสถานศึกษากับชุมชนอีกด้วย (กาญจนา ศรีกาพลินธุ์, 2535, หน้า 455) ดังนั้นการอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กัน ตามความต้องการของชุมชน และสังคม การจัดสอนอาชีวศึกษาจะจัดในรูปของหมวดวิชาการทำงานอาชีพตั้งแต่ระดับประถม มัธยม ส่วนการศึกษาวิชาชีพในระดับอุดมศึกษา มุ่งฝึกวิชาชีพในระดับสูงเพื่อให้มีความสามารถ และมีความชำนาญการเฉพาะอย่าง (จันทร์ชติ มาพุทธ, 2544, หน้า 20)

แนวทางการศึกษาของไทย และด้วยลักษณะนิสัยของคนไทย ทำให้นักศึกษาที่เรียนไม่กล้าแสดงออกทางด้านความคิดเห็น อย่างที่จะถาม รู้ลึกคิดเมื่อตอบคำถามผิด หลักการศึกษาของไทยยังไม่พร้อมที่จะให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง แต่ก็ยังมีครูจำนวนมากที่ยังจะจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาเอง ไม่สนับสนุนให้นักศึกษาคิดด้วยตนเอง เพราะเกิดความรู้สึกลำบากว่าถ้าให้นักศึกษาคิดไม่ทัน และครูที่สอนจะไม่ค่อยพัฒนาตนเอง ไม่พยายามหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ นักศึกษาส่วนมากไม่ค่อยได้เรียนตามที่ตนเองต้องการ เพราะสภาพของครอบครัวและสังคมไม่คำนึงถึงการศึกษาอย่างแท้จริง ครอบครัวและสังคมมักจะปลูกฝังค่านิยมกันผิด ๆ ว่านักศึกษาที่เรียนจบด้วยเกรดที่ดีมีใบประกาศต่าง ๆ รับรองความสามารถเป็นเรื่องที่ดี ซึ่งส่งผลกระทบทำให้นักศึกษาเข้าใจความหมายของการศึกษาผิดไป ระบบการศึกษาของไทย ควรได้รับการพัฒนามากกว่านี้ โดยเฉพาะสร้างค่านิยมให้นักศึกษาใฝ่รู้และใฝ่เรียน ไม่ใช่อยากเรียนเพื่อใช้เป็นทางผ่านในการประกอบอาชีพเท่านั้น ควรมุ่งเน้นศีลธรรมและจริยธรรมมากกว่าที่เน้นด้านวิชาการอย่างเดียว โดยนำหลักพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน และควรเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดในเชิงสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก พยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน พยายามสอนแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ รู้จักนำไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ทุกเมื่อ สถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวนักศึกษา และครอบครัวควร ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพราะครอบครัวส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการเรียนการสอน มีทัศนคติให้เน้นด้านวิชาการอย่างเดียว ไม่ค่อยยินยอมให้ร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา (จันทร์ชติ มาพุทธ, 2544, หน้า 77-78)

ดังนั้นเมื่อจัดการเรียนการสอน ต้องอาศัยความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และผู้ที่เชี่ยวชาญเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้แก่นักศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง งานกิจการนักเรียน นักศึกษา เป็นงานช่วยเสริมสร้างคุณสมบัติที่สำคัญ ซึ่งมุ่งหวังให้เกิดแก่นักศึกษาอย่างแท้จริง เช่น คุณสมบัติในด้านการมีวินัย ในตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การรู้จักยกย่องผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม และสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้เป็นอย่างดี ฯลฯ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องจัดและดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาได้อย่างเต็มที่ และทั่วถึงกันทุกคน ซึ่งนับว่าเป็นความสำเร็จของการจัดการศึกษาของประเทศได้อย่างสมบูรณ์แบบ (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, 2538, หน้า 5) ในปัจจุบันนี้ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวินัย นักศึกษาในทุกระดับการศึกษาได้เพิ่มความหนักใจแก่ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครูและสังคม เป็นอย่างมาก สภาพพฤติกรรมของนักศึกษาที่ประพฤติดวินัย โดยเฉพาะตั้งแต่ระดับมัธยม ถึงระดับอุดมศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเอง ครอบครัว สังคม เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งตัวไม่สุภาพ การรวมตัวกันเป็นแก๊ง พกพาอาวุธ ยกพวกทำร้ายกัน การต้อนรับน้องใหม่ด้วยวิธีรุนแรงจนเกินขอบเขต พฤติกรรมไม่ดีดังกล่าว อาจมาจากสาเหตุที่แตกต่างกัน เช่น ปัญหาที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวที่ไม่อบอุ่น พ่อแม่ทะเลาะกันเสมอ ๆ บ้างก็ถึงขั้นหย่าร้าง พ่อแม่ดื่มสุราติดยาเสพติด เล่นการพนัน ขาดความเอาใจใส่ดูแล จนกระทั่งปล่อยปละละเลย ไม่ให้ความรักและความอบอุ่นเท่าที่สมควร ปัญหาที่เกิดจากทางสถานศึกษาสาเหตุต่างกัน เช่น ครู อาจารย์บางคนไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ที่เพียงพอ ครูบางคนเคร่งครัดเกินไป ทำให้นักศึกษา ไม่สามารถแสดงความคิดเห็น อันเป็นธรรมชาติของการอยากรู้ อยากเห็นตามช่วงวัยได้เต็มความสามารถ ในทางตรงกันข้าม ครูบางคนปล่อยปละละเลยเกินไป ส่งผลให้นักศึกษาแสดงออกจนเกินขอบเขต จนบางครั้ง ไม่สามารถควบคุมได้ ส่วนบางคนสอนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชาการมากเกินไป โดยไม่มีความเข้าใจว่า นักศึกษามีความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใด สร้างความเบื่อหน่าย และท้อแท้ บางครั้ง

ชั้นอุกลงโทษจากบทเรียนที่ตนเองไม่เข้าใจ คิดหาทางออกที่ไม่ดีคือ การหนีเรียนเพื่อหนีครู หนีสังคมของสถานศึกษาไปสู่สังคมใหม่ที่ชิววนและมีแนวโน้มไปสู่ทางที่ต่ำได้ง่าย ปัญหาเกี่ยวกับระบบการบริหารสถานศึกษาอาจเกิดจากข้อบังคับ กฎระเบียบที่สถานศึกษาหรือกระทรวงศึกษาธิการบัญญัติขึ้นยังไม่ทันสมัย ไม่เหมาะสมกับสภาพการปัจจุบัน ทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครูและสถานศึกษา ส่งผลให้นักศึกษาไม่อยู่ในระเบียบวินัย การขาดความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา ผู้ปกครองมักจะโยนภาระการอบรมสั่งสอนนักศึกษาให้กับสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว ความผิดอันเกิดจากนักศึกษามักจะปิดกั้นให้สถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่ อีกประการหนึ่งคือปัญหาจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม สาเหตุมาจากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ นิตยสาร ฯลฯ ย่อมส่งอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษามาก การนำเสนอในสิ่งที่ดึงดูดใจก็ช่วยเสริมสร้างทัศนคติ รสนิยม และค่านิยมไปในทิศทางที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ แต่ในทางกลับกันสังคมยุคปัจจุบันก็นำเสนอสื่อที่ไม่ดีงาม มีอิทธิพลใ้มน้ำใจจิตใจ ทัศนคติ ค่านิยมและรสนิยมนักศึกษาไปในทิศทางที่ไม่ดี (เชาวน์ มณีวงษ์, ม.ป.ป., หน้า 169-180)

จากสภาพเหตุการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการขาดวินัยของนักศึกษาสมควรให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในสังคม เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหานี้ (กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์, 2538, หน้า 225) เพื่อให้นักศึกษาประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย ต้องมีกิจกรรมในทางบวกส่งเสริม และสนับสนุนให้เป็นคนดี โดยกิจกรรมที่ดีนี้เกี่ยวข้องกับงานโครงการพิเศษ เช่น งานป้องกัน และแก้ไขความไม่สงบในสถานศึกษา งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด งานป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา งานอาสาพัฒนาชนบท งานอาชีวะบริการประชาชน งานโครงการตามพระราชดำริ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว จะคอยควบคุมดูแล ช่วยพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน ให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ ทักษะจากวิชาชีพที่ได้ศึกษาเล่าเรียนก่อเกิดให้ประโยชน์สูงสุด รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความเสียสละ อดทน มีความสามัคคีกัน การยอมรับและฟังความคิดเห็นผู้อื่น (กรมอาชีวศึกษา, 2531, หน้า 1) จะนั้นการรักษาระเบียบวินัยในสังคมเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งจะทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย เพราะสังคมมีวินัยเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกันหากนักศึกษา รู้จักรักษาระเบียบวินัยตามกฎหมายที่กำหนดก็ย่อมส่งผลให้นักศึกษาสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข เมื่อบุคลากรส่วนใหญ่ของชาติเป็นผู้รักษาระเบียบวินัยย่อมส่งผลให้ประเทศชาติพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เชาวน์ มณีวงษ์, ม.ป.ป., หน้า 168)

สำหรับผู้บริหาร และครูควรส่งเสริม และสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม ทั้งให้ขวัญและกำลังใจผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเกื้อหนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา โดยมีการจัดสวัสดิการ อาทิเช่น การบริการตรวจสุขภาพประจำปี จัดแพทย์หรือพยาบาล ให้มีการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ก่อนที่จะนำส่งโรงพยาบาล จัดสภาพแวดล้อมให้เกิดความปลอดภัย เชิญบริษัทประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ มาทำการประกันสุขภาพและประกันอุบัติเหตุให้แก่ครู นักศึกษา มีการควบคุม ดูแลร้านอาหาร ควบคุมคุณภาพ ความสะอาดของอาหารและเครื่องครัว การจัดหาทุนสนับสนุน นักศึกษาที่เรียนดีแต่ยากจน นอกจากนี้ผู้บริหาร ครู ผู้เชี่ยวชาญ ควรจัดสวัสดิการในเรื่องของการแนะแนว ซึ่งเป็นการให้ความรู้ เกี่ยวกับการแนะแนวส่วนตัว การแนะแนวการศึกษาต่อ และการแนะแนวอาชีพที่นักศึกษาได้เรียน และปฏิบัติรวมทั้งการเตรียมตัวให้เหมาะสมกับอาชีพนั้นๆ เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นักศึกษาต้องมีความรอบรู้ และก้าวหน้าอยู่เสมอ ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นนักศึกษาก็สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง สามารถควบคุมอารมณ์ และความประพฤติได้เป็นอย่างดี ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงนี้ งานกิจการนักเรียน นักศึกษา เป็นงานที่สถานศึกษานำโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องช่วยกันพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพ ทางด้านสติปัญญา ความรอบรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางสังคม ความมั่นคงทางอารมณ์ เท่ากับว่าสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542, หน้า 156-161)

จากสภาพสังคมปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และรวดเร็วมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้นักศึกษาต้องปรับตัว และรับรู้กับค่านิยมที่เกิดขึ้นมาใหม่เสมอ ขาดจิตสำนึกที่ดี จนทำให้ประพฤติไม่เหมาะสม ผ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา ขาดความรับผิดชอบ ขาดคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ไม่มีวินัยในตนเอง การขาดเรียน การหนีเรียน ดิฉินาเสพติด ยกพวกทำร้ายกัน ไม่รู้คุณบิดามารดา ล่วงละเมิดทางเพศ ฉะนั้นการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาเป็นคนดีของประเทศชาติ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดรูปแบบ การดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 จำแนกตามประเภทวิชาและขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิตกำลังคนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

คำถามของการวิจัย

1. ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก 2 อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก 2 จำแนกตามประเภทวิชาและขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันหรือไม่
3. รูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก 2 เป็นอย่างไร

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก 2 จำแนกตามประเภทวิชาแตกต่างกัน
2. ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะ ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 และกำหนดรูปแบบการดำเนินงานกิจการ นักเรียน นักศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวม เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจทั้ง 5 ด้าน ตามโครงสร้างการบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาประกอบด้วย

1.1 ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน

1.2 ด้านงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

1.3 ด้านงานโครงการพิเศษ

1.4 ด้านงานปกครอง

1.5 ด้านงานสวัสดิการและพยาบาล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ อาจารย์ประจำวิชาสามัญจำนวน 164 คน ครู อาจารย์ประจำวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 371 คน และครู อาจารย์ประจำวิชาพาณิชยกรรม 123 คน รวม 658 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้น แบบไม่เป็นสัดส่วน (Non Stratified Random Sampling) และใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 377 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ครู อาจารย์ ที่ทำการสอนในสถานศึกษา ของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 จำแนกเป็น

3.1.1 ประเภทวิชา ผู้วิจัยได้จำแนกตามวิชาที่สอนดังนี้

3.1.1.1 ครู อาจารย์ประจำวิชาสามัญ

3.1.1.2 ครู อาจารย์ประจำวิชาช่างอุตสาหกรรม

3.1.1.3 ครู อาจารย์ประจำวิชาพาณิชยกรรม

3.1.2 ขนาดของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสถานศึกษาดังกล่าวมาดำเนินการ การอาชีวศึกษา มาเป็นแนวทางในการจำแนกขนาดของสถานศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2547, หน้า 119-120)

3.1.2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 300-1,000 คน จำแนกเป็น

3.1.2.1.1 วิทยาลัยการอาชีพพานทอง

3.1.2.1.2 วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง

3.1.2.1.3 วิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี

3.1.2.1.4 วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา

3.1.2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 1,001-2,500 คน จำแนกเป็น

3.1.2.2.1 วิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม

3.1.2.2.2 วิทยาลัยการอาชีพบางละมุง

3.1.2.2.3 วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม

3.1.2.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป

จำแนกเป็น

3.1.2.3.1 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

3.1.2.3.2 วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ปป

3.1.2.3.3 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

3.1.2.3.4 วิทยาลัยเทคนิคจุฬารักษ์ (ลาดขวาง)

3.1.2.3.5 วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี

3.1.2.3.6 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 ถึงกักตักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามภารกิจทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน

3.2.2 ด้านงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

3.2.3 ด้านงานโครงการพิเศษ

3.2.4 ด้านงานปกครอง

3.2.5 ด้านงานสวัสดิการและพยาบาล

3.3 รูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2

กรอบความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย

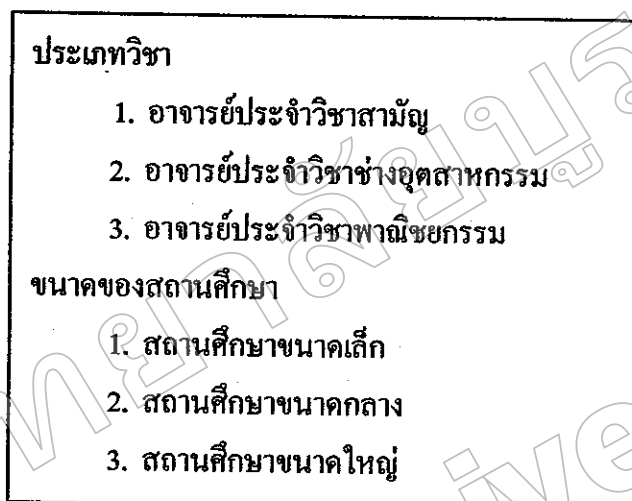
1. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ตามภารกิจทั้ง 5 ด้านคือ

1) ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน 2) ด้านงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา 3) ด้านงานโครงการพิเศษ 4) ด้านงานปกครอง 5) ด้านงานสวัสดิการและพยาบาล

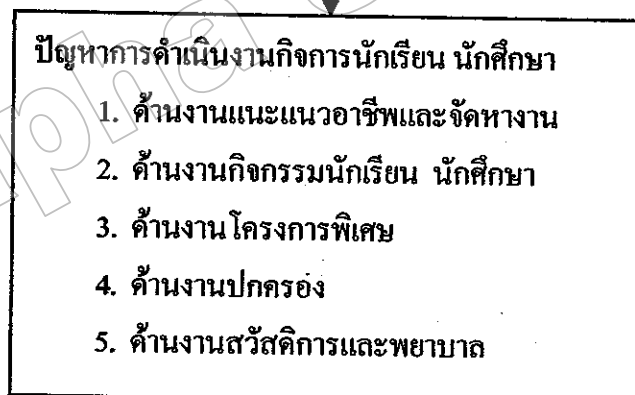
2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา และขนาดของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ปัญหาเชิงคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ในการกำหนดรูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ผู้เชี่ยวชาญ

รูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา หมายถึง ตัวแบบซึ่งตั้งไว้ เพื่อเป็นแบบอย่างของการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ที่ควรเกิดขึ้นในอนาคต ตามภารกิจทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน ด้านงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ด้านงานโครงการพิเศษ ด้านงานปกครอง ด้านงานสวัสดิการและพยาบาล

1.1 ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีที่ช่วยให้นักศึกษาเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิต ทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ เพื่อให้เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

1.2 ด้านงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา หมายถึง กิจการต่าง ๆ ที่สถานศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมกันจัดขึ้น โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา แนะนำ และอำนวยความสะดวก เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ

1.3 ด้านงานโครงการพิเศษ หมายถึง กิจการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเป็นการส่งเสริมการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ เพื่อให้นักศึกษาเป็นคนดีของประชาชาติ รองรับงานที่เกิดขึ้นเป็นการเฉพาะกิจที่อาจไม่มีในแผนการดำเนินงานในสถานศึกษา ซึ่งงานส่วนใหญ่จะมาจากกระทรวงศึกษาธิการ และกรมอาชีวศึกษา

1.4 ด้านงานปกครอง หมายถึง กิจการที่กำกับดูแล ปกป้อง คุ้มครอง ให้นักศึกษาปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย

1.5 ด้านงานสวัสดิการและพยาบาล หมายถึง การให้บริการนักศึกษา โดยให้ประโยชน์ ความช่วยเหลือ เพื่อให้ได้รับความปลอดภัย ความสะดวกสบาย ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา

2. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 หมายถึง สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่อยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี วิทยาลัยการอาชีพบางละมุง วิทยาลัยการอาชีพพนัสสรินทร์ วิทยาลัยการอาชีพพานทอง

3. ประเภทวิชา หมายถึง แผนกวิชาที่เปิดสอนในระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิชาสามัญ วิชาช่างอุตสาหกรรม วิชาพาณิชยกรรม

3.1 ประเภทวิชาสามัญ หมายถึง ความรู้พื้นฐานที่ได้ศึกษา ประกอบด้วย วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสังคมศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์

3.2-ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง ความรู้ที่ได้ศึกษา เพื่อชำนาญการเฉพาะทางประกอบด้วย วิชาช่างยนต์ วิชาช่างกลโรงงาน วิชาช่างเชื่อมและโลหะแผ่น วิชาช่างไฟฟ้ากำลัง และวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

3.3 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม หมายถึง ความรู้ที่ได้ศึกษาเกี่ยวข้องกับการค้า กิจการทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย วิชาการบัญชี วิชาการตลาด วิชาเลขานุการ

4. อาจารย์ประจำวิชา หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนชำนาญการเฉพาะทางประกอบด้วย อาจารย์ประจำวิชาสามัญ อาจารย์ประจำวิชาช่างอุตสาหกรรม อาจารย์ประจำวิชาพาณิชยกรรม

4.1 อาจารย์ประจำวิชาสามัญ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย อาจารย์ประจำวิชาอังกฤษ อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ อาจารย์ประจำวิชาสังคมศาสตร์ อาจารย์ประจำวิชาวิทยาศาสตร์

4.2 อาจารย์ประจำวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนเพื่อให้ความรู้ ความชำนาญการเฉพาะทางประกอบด้วย อาจารย์ประจำวิชาช่างยนต์ อาจารย์ประจำวิชาช่างกลโรงงาน อาจารย์ประจำวิชาช่างเชื่อมและโลหะแผ่น อาจารย์ประจำวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง และอาจารย์ประจำวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

4.3 อาจารย์ประจำวิชาพาณิชยกรรม หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนเพื่อให้ความรู้ เกี่ยวข้องกับการค้า กิจการทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนนักศึกษาที่ประกอบด้วย อาจารย์ประจำวิชาการบัญชี อาจารย์ประจำวิชาการตลาด อาจารย์ประจำวิชาเลขานุการ

5. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก 2 ตามการจำแนก ซึ่งประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มาเป็นแนวทางในการจำแนกขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

5.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง การจำแนกสถานศึกษาของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนนักศึกษา ตั้งแต่ 300-1,000 คน ประกอบด้วย วิทยาลัยการอาชีพพานทอง วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง วิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา

5.2 สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง การจำแนกสถานศึกษาของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนนักศึกษาดังแต่ 1,001-2,500 คน ประกอบด้วย วิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม วิทยาลัยการอาชีพบางละมุง วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม

5.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง การจำแนกสถานศึกษาของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนนักศึกษา ตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

6. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีประสบการณ์ในการบริหารกิจการนักศึกษา มีความชำนาญการเฉพาะทางเป็นอย่างดี เป็นผู้เสนอแนะทางการดำเนินงาน หรือทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับภารกิจทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน ด้านงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ด้านงานโครงการพิเศษ ด้านงานปกครอง ด้านงานสวัสดิการและพยาบาล